

„Była Człowiekiem, dla którego Bóg i Ojczyzna to nie są hasła, to jest treść codziennego postępowania, choć ona nie szastała tymi słowami na co dzień”

Pani Diana Pieczonka-Giec i dworek w Górkach Wielkich przed pożarem, fot. JPiechota

Tytuł artykułu zaczerpnięty ze wspomnień profesora Bartoszewskiego w książce „Warto być przyzwoitym”.

Kolejny – już szósty wieczór przy świecach i kolejne niesamowite zaskoczenie. Zaskoczenie, a raczej odkrywanie na nowo niezwyklej osobowości, jaką była niesłusznie zapomniana Zofia Kossak-Szatkowska (Szczucka).

Wielka Dama, Polska Patriotka, ratująca Żydów, posądzana o antysemityzm przez polskie środowiska żydowskie tylko dlatego, że była Polką. Była celowo zwalczana i marginalizowana, a nawet zakazana w czasach PRL-u. Niewiele zmieniło się po 1989 r., w wolnej Polsce.

Jej postać przybliżyła nam pani Diana Pieczonka-Giec, dyrektor Muzeum Zofii Kossak w Górkach Wielkich. Niesamowita ekspresja, znajomość tematu i szalenie emocjonalny przekaz spowodowały, że licznie zgromadzeni słuchacze nawet nie spostrzegali upływającego czasu.

Kobieta wielokrotnie bardzo doświadczona przez los, jaką była pani Zofia, nie zamknęła się w swoim bólu, ani nie uskarżała się na zawiłości swej drogi, ale była tam, gdzie człowiek był w potrzebie.

Stąd też, w czasie okupacji, Zofia Kossak stanęła na czele Frontu Odrodzenia Polski, tajnej organizacji katolickiej. To Zofia Kossak-Szatkowska, jako jedna z pierwszych polskich intelektualistów, dostrzegła tragizm losu polskich Żydów i stworzyła wraz z Wandą Krahelską-Filipowicz Komitet Pomocy Społecznej dla Ludności Żydowskiej, działający pod konspiracyjną nazwą Żegota. Szacuje się, że dzięki działalności „Żegoty” uratowano życie ok. 4 tysiącom Żydów. W szeregach Żegoty działała także Irena Sendlerowa. Natomiast w sierpniu 1942

roku, tuż po rozpoczęciu likwidacji warszawskiego getta, Zofia Kossak opublikowała słynny „Protest”. Polka zrobiła coś, na co nie było stać przywódców krajów tego świata, w którym pisała: „W getcie warszawskim, za murem odcinającym od świata, kilkaset tysięcy skazańców czeka na śmierć (...). Kto milczy w obliczu mordy – staje się współnikiem mordercy. Kto nie potępia – ten przyzwala. Zabieramy przeto głos my, katolicy-Polacy”. Pisarka, przedstawiając dramatyczny los Żydów, wezwała Polaków do zajęcia jednoznacznego stanowiska. „Protestujemy, kto z nami tego protestu nie popiera, nie jest katolikiem” – napisała. „Po śmierci Kossak-Szczuckiej w 1968 roku została ona uhonorowana tytułem Sprawiedliwego wśród Narodów Świata”.

Pozostała niezwykła spuścizna literacka ok. 50 utworów wydawanych na całym świecie, tłumaczonych na wiele języków, do sięgnięcia po które serdecznie zapraszam. Dziś pamiątki po Zofii Kossak-Szatkowskiwej można obejrzeć w dworcu oraz muzeum założonym przez fundację, powołaną przez wnuczkę pisarki w Górkach Wielkich. Za panią dyrektor zapraszam do odwiedzenia tych obiektów, a także do skorzystania z wirtualnego spaceru po góreckim dworcu za pomocą strony internetowej www.muzeumkossak.pl.

Zofia Kossak-Szczucka jest także autorką „Dekalogu Polaka”. Na pytanie: na ile jest aktualny? – odpowie sobie każdy po jego przeczytaniu.

Dekalog Polaka „...Jam jest Polska, Ojczyzna twoja, ziemia Ojców, z której wzrosłeś. Wszystko, czymś jest, po Bogu mnie zawdzięczasz.

1. Nie będziesz miał ukochania ziemskiego nade mnie.
2. Nie będziesz wzywał imienia Polski dla własnej chwały, kariery albo nagrody.
3. Pamiętaj, abyś Polsce oddał bez wahania majątek, szczęście osobiste i życie.
4. Czcij Polskę, Ojczyznę twoją, jak matkę rodzoną.
5. Z wrogami Polski walcz wytrwale do ostatniego tchu, do ostatniej kropli krwi w żyłach twoich.
6. Walcz z własnym wygodnictwem i tchórzostwem. Pamiętaj, że tchórz nie może być Polakiem.
7. Bądź bez litości dla zdrajców imienia polskiego.
8. Zawsze i wszędzie śmiało stwierdzaj, że jesteś Polakiem.
9. Nie dopuść, by wątpiono w Polskę.
10. Nie pozwól, by ubliżano Polsce, poniżając Jej wielkość i Jej zasługi, Jej dorobek i Majestat. Będziesz miłował Polskę pierwszą po Bogu miłością. Będziesz Ją miłował więcej niż siebie samego”.

P.S. Senat RP obecnej kadencji w hołdzie Zofii Kossak w 50. rocznicę śmierci zorganizował wystawę i konferencję naukową jej poświęconą. Przygotowywany jest wniosek, aby rok 2019 był Rokiem Zofii Kossak.

Na kolejny Wieczór, w imieniu Stowarzyszenia „Razem dla Wilkowic”, zapraszam już we wrześniu.

Janina Janica-Piechota sekretarz Stowarzyszenia